



Spomini na dr. Frančiška Lampeta.

I.

Viktor Hugo piše: „Tri stvari so, ki so izključno samo božje: nepreklicnost, nepopravljivost in nerazrešljivost.“ Naš narod bi vedel, žal, o resničnosti tega reka pričati. Kdo smrtnih zemljanov mu razreši, zakaj toliko njegovih prvakov zapušča svoje blagoslovljeno torišče sredi najuspešnejšega delovanja? . . .

Roka Previdnosti nas je zopet zadela s težkim udarcem. Iz kroga naših najdelavnejših sinov je iztrgala najboljšega, najznačajnejšega, najmarljivejšega, najmanj sebičnega, v ljubezni do naroda najbolj vnetega moža, dr. Frančiška Lampeta! Njegova izguba vidi se nam kot nenadomestljiva. Slabotno telo tega izvenrednega moža je imelo v sebi duha, volje, vztrajnosti in marljivosti za najmanj tri delujoče človeške moči. Pri tem je živela v njegovem telesu duša mehka, globokočutna, milobna, kakršna je ona nežnega otroka. Čist, neomahljiv značaj, bistrost njegovega razuma ter modrost in blagost srca, to vse združeno je napravilo iz dr. Fr. Lampeta nenavadnega človeka. Zavest, da enako bliščeča prikazen ne zasveti zopet tako kmalu na nebu

naše domovine, je vzrok, da tem bridkeje občutimo nje izgubo.

Ne bom opisovala pokojnikovih neprecenljivih zaslug na raznih poljih narodnega in človekoljubnega delovanja. Niti ne bom ocenjevala njegovega plodonosnega peresa, ki se je poskušalo in vrlo izkazalo v najraznejših literarnih strokah. Ta častna, a pretežavna naloga čaka strokovnjaškega poznavatelja našega slovstva.¹

Moj namen tudi ni, kazati ga v častiljivi podobi svečenika. Obče poznan in čislan je bil dovolj kot uzoren duhovnik, ki ni nikoli niti z najnezatnejšim madežem zatemnil sijaja svojega vzvišenega stanu. — Pač pa želim predstaviti pokojnika slovenskemu svetu kot človeka, ki čuti, ki misli, ki govori, ki dela, ki trpi kot sleherni zemljan — pokazati ga, kakor sem ga opazovala, spoznavala in sodila za dobe osemletnega občevanja ž njim.

Da sem se ž njim seznanila, za to se imam zahvaliti njegovemu listu „Dom in

¹ Nadejati se je, da morda „Matica Slovenska“, ki je svojim udom podarila že lepo zbirko življenjepisov veljavnih mož, vsestransko, zlasti po literarni plati, oceni tudi dr. Frančiška Lampeta. Pis.